خبر

مینی‌سریال سرباز گمنام در شبکه چهار

برخی مخاطبان علاقه‌مند تماشای سریال‌های خارجی هستند. به همین دلیل شبکه‌های سیما هر از گاهی آثاری از این دست را تولید و پخش می‌کنند. شبکه چهار سیما هم مینی سریال خارجی سرباز گمنام را هر شب ساعت ۲۴ روانه آنتن و فردای آن روز ساعت ۱۱ و ۳۰ و ۱۸ و ۳۰ دقیقه بازپخش می‌کند.

مینی سریال جدید «سرباز گمنام» (Tuntematon sotilas) بر اساس رمان پرفروش «وینولینا» (Vaino linna) تولید شده است.

در داستان این سریال آمده است: در بحبوحه جنگ جهانی دوم از میان دو ارتش سرکوبگر آلمان نازی و روسیه تزاری، کشور فنلاند مجبور به اتحاد با نازی‌ها می‌شود، به همین دلیل در سال ۱۹۳۹ این کشور وارد جنگی به نام «زمستان» با ارتش استالین می‌شود. این سریال داستان کشاورزی فنلاندی را روایت می‌کند که همسر و فرزندانش را تنها گذاشته و علی‌رغم نگرانی زیاد برای آنها، شجاعانه در صحنه نبرد حضور پیدا می‌کند. این مینی سریال محصول مشترک کشورهای فنلاند، بلژیک و ایسلند، سال ۲۰۱۷ تولید و با استقبال مخاطبان و منتقدان روبه‌رو شد؛ به طوری که از سایت تخصصی IMDB امتیاز ۷/۸ از ۱۰ را کسب کرده است.

بیندید و بشنوید

شبکه دو

۱۳:۲۰	سایه‌های رعنا
۱۴:۳۰	فیلم سینمایی شیخ شریف / این فیلم با هنرمندی جعفر دهقان، شیوا خسرومهر، نازنین پیرکاری و ارسطو خوش‌رزم در دو مقطع مبارزاتی، شهید قنوتی را در دوران طاغوت در شهر بروجرد و روزهای آغاز جنگ تحمیلی در خرمشهر نشان می‌دهد که سرانجام این شهید بزرگوار عصر روز ۲۴ مهر ۱۳۵۹ در خرمشهر به طرز فجیعی به شهادت می‌رسد.
۱۷:۳۰	بدون مرز
۱۸:۳۰	دیدار
۱۹:۲۰	ویژه‌برنامه باغ شادونه
۲۳:۳۵	اتاق صفرویک

شبکه چهار

۱۶	ساعت سینما / فیلم سینمایی درخشش
۱۷:۳۰	درسگفتار
۱۸	سریال خارجی «سرباز گمنام» / این سریال محصول مشترک کشورهای فنلاند، بلژیک و ایسلند است و داستان کشاورزی فنلاندی را روایت می‌کند که همسر و فرزندانش را تنها گذاشته و علی‌رغم نگرانی زیاد برای آنها، شجاعانه در صحنه نبرد حضور پیدا می‌کند.
۱۹	هزاره شعر
۲۱	چراغ مطالعه
۲۳	اهالی شب / غلام کویتی‌پور

شبکه پنج

۱۳:۲۵	خرمشهر، ۸۰ میلیون نفر
۱۵:۳۵	کاوش
۲۰:۰۵	تهران ۲۰
۲۱:۱۰	وقت نداریم
۲۲:۲۰	پروانه
۲۳	سریال «فرمانروای نقابدار»

شبکه سلامت

۹	مادر، کودک
۱۲:۵۰	مثبت سلامت
۱۴	سلام دنیا
۱۶	ضربان
۱۷	شفا
۱۹:۵۰	منم دوستت دارم
۲۱	حال خوب / این برنامه با هدف افزایش «سواد سلامت روان»، خودشناسی بهتر و بهبود کیفیت زندگی فردی و اجتماعی مخاطبان تولید می‌شود که برای این منظور از گفت‌وگوهای کاربردی با دانشمندان رشته‌های مرتبط با سلامت روان، سلامت اجتماعی و سلامت معنوی بیشترین بهره ممکن را می‌برد.

شبکه نمایش

۱۱	پزشک زبردست
۱۳	کلاه‌سبزها
۱۵	جاناتان مرغ دریایی
۱۷	انتقام
۱۹	رکسان
۲۱	ویلایی‌ها
۲۳	او را به دام بینداز

شبکه‌های رادیویی

۸:۱۵	رادیو سلامت / فراسو
۱۰:۳۵	رادیو تهران / تالار وحدت
۱۳:۳۰	رادیو ایران / پلاک هشت
۱۴:۰۵	رادیو اقتصاد / زنجیره
۱۵	رادیو ورزش / جهان ورزش
۲۱:۰۱	رادیو قرآن / قرآن و اندیشه
۲۳:۳۰	رادیو فرهنگ / رادیو کتاب

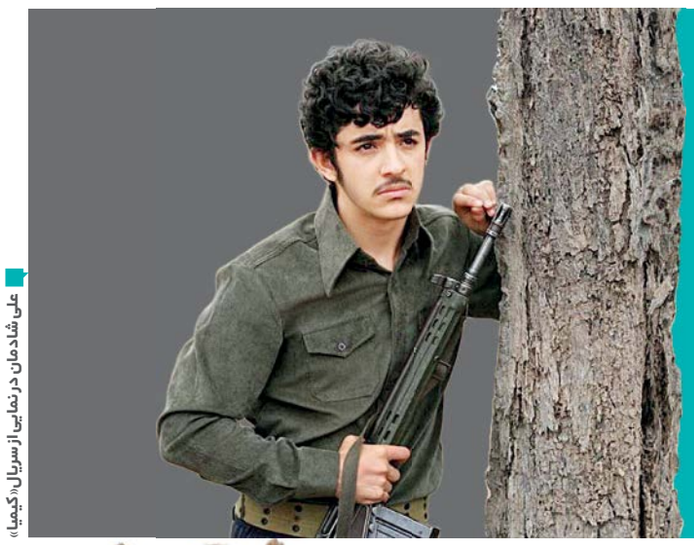

علی شادمان در نمایی از سریال «کیمیا»

نگاهی به سریال‌های تلویزیونی که به موضوع دفاع مقدس پرداخته‌اند

قصه‌هایی که جا ماند

نوشین مجلسی
گروه رسانه

جنگ هشت ساله که در این کشور تعداد زیادی از خانواده‌ها را داغدار کرد و البته شجاعت و فداکاری را هم معنای دیگری بخشید، قصه‌های زیادی در دل خود دارد که هنوز بخش اعظمی از آنها گفته نشده است. قصه‌های این هشت سال، ریشه‌ها و نتایج آن را می‌توان کتاب کرد، درباره‌اش سریال و فیلم ساخت، برنامه روی آنتن فرستاد و... هرچند در این سال‌ها آثار زیادی بر پرده نقره‌ای رفتند و اکران شدند؛ در شبکه‌های تلویزیونی با قالب سریال و تله‌فیلم به پخش رسیدند و... اما گاهی شاهد نگاه‌های مشترک کارگردانان برای پرداختن به این واقعه بودیم که باعث شد آثاری دور از خلاقیت و تازگی خلق کنند و صرفا مشقی از روی دست فیلم‌ها و سریال‌های موفق این ژانر بنویسند.

البته تعدادی هم از زاویه‌ای نو به این اتفاقات نگریستند و آثاری درخور ساختند. همانطور که اشاره شد، سوژه دفاع مقدس چه به صورت کلان و چه به صورت خرد در چند سریال تلویزیونی مثل «در چشم باد»، «همچون سرو»، «پرواز پرستوها»، «رقص پرواز»، «شوق پرواز» و... محور قرار گرفته است؛ با این وجود عده‌ای هستند که از کم‌کاری برای معرفی و پاسخ به پرسش‌های نسل جدید درباره این برهه تاریخی، به ویژه در سال‌های اخیر گله دارند. با بررسی نگاه تعدادی از سریال‌هایی که کاملا قصه خود را به فضای جبهه و جنگ اختصاص دادند یا در برخی قسمت‌های خود وارد این فضا شدند، تحلیل امیر پوروزیری را هم نسبت به لزوم نوآوری، دلیل کم‌کاری در این ژانر و همچنین چند و چون کارهایی که تاکنون در این زمینه برای تلویزیون تولید شده، آورده‌ایم.

روزهای حمله

«کیمیا» سریال ۱۱۰ قسمتی که از شبکه دو پخش شد، بخش‌هایی از قصه‌اش در خرمشهر، پیش، حین و پس از جنگ می‌گذشت؛ روزهایی که خرمشهر به اشغال نیروهای عراقی درمی‌آید. شخصیت‌های اصلی در این شهر حضور داشتند و کیمیا با بازی مهرآوه شریفی‌نیا از نزدیک شاهد اسیر شدن برادرش بود. همچنین در بخش‌هایی کوتاه، شخصیت شهید محمد جهان‌آرا با نقش‌آفرینی حامد بهداد در روزهای بحرانی شهر تصویر شد. کیمیا یکی از سریال‌هایی تلویزیونی است که گرچه موضوع اصلی آن دفاع مقدس نبود، اما این ایام، نقش مهمی در شکل‌گیری قصه آن ایفا می‌کرد.

بازگشت به شهر

«خاک سرخ» از سریال‌هایی بود که در جریان قصه‌ای خانوادگی، اشغال خرمشهر را روایت می‌کرد. این نخستین سریال ابراهیم حاتمی‌کیا بود که اوایل دهه ۸۰ روی آنتن شبکه یک سیما رفت. ماجرا با جست‌وجوی یک دختر برای یافتن خانواده‌اش در خرمشهر-که در آستانه جنگ است- پا می‌گیرد و در درگیری‌های مردم و نیروهای عراقی پیش می‌رود. «خاک سرخ» برای گفتن از فضای جنگ، دست روی ماجرای خرمشهر گذاشته بود و البته در کنار این موضوع، ماجراهای عاطفی و حتی سیاسی را به تصویر می‌کشید.

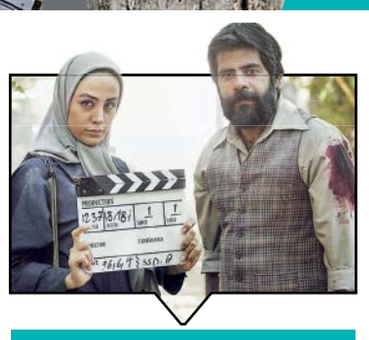

عشق سال‌های جنگ

«مینو» سریالی به کارگردانی امیرپوروزیری است که سال ۹۷ پخش شد و قصه‌ای عاشقانه را در روزهای منتهی به اشغال خرمشهر روایت می‌کرد. این ماجرای عاشقانه میان مینو (پرستار) و جاسوس عراقی شکل می‌گیرد و در میان خون و نبرد، این خط قصه هم ادامه می‌یابد. نگاه مینو هم به جنگ از زاویه روزهای اشغال خرمشهر بود. این بخش از دوران دفاع مقدس در بسیاری از آثار دیده شده است، اما کمتر درباره پس‌گرفتن شهر از چنگ نیروهای بعثی سریال و فیلمی دیده‌ایم و تعداد این آثار معدود است.

ترس پشت خاکریز

فیلم سینمایی «لیلی با من است» جزو نخستین آثار جنگی بود که با زبان کمدی و بیانی تازه، در قالب مینی‌سریال روی آنتن تلویزیون رفت. این سریال به کارگردانی کمال تبریزی و با بازی به‌اندازه پرویز پرستویی قصه حضور اشتباهی یک مرد جان‌دوست را در خط مقدم روایت می‌کرد. او که برای تصویربرداری و با ترس فراوان وارد جبهه شده بود، به مرور پایش به خط اصلی نبرد باز شد و کم‌کم نگاهش تغییر پیدا کرد. کمدی بودن این سریال در زمانی که بسیاری از نگاه طنازانه به وقایع تلخ جنگ واهمه داشتند، آن را یکی از تاثیرگذارترین‌ها کرده است.

زاویه دید

مردم باید خود را در قصه‌ها ببینند

امیر پوروزیری
تهیه‌کننده و کارگردان

درباره کم و کیف آثار دفاع مقدسی که تاکنون در تلویزیون و همچنین سینما ساخته شده است، کلیشه‌ای‌ترین و البته واقعی‌ترین حرفی که می‌توانم بزنم این است که قطعا به اندازه کافی کار نشده است. پرسش این است که چرا به میزان کافی کار نشده است؟ یکی از این دلایل «سخت و هزینه‌بر بودن» ساخت آثار جنگی است. من دو کار ارزان- درمقایسه با کارهایی که ساخته می‌شود- مثل «درمحاصره» و «مینو» را در این ژانر ساختم و البته از این‌که کار ارزان انجام دادم، آسیب دیدم. مهم‌ترین آسیبش این که باید به اندازه کافی برای کاری که قرار است واقعی‌تر به نظر بیاید هزینه کنید. سریال جنگی دیربازده است. برای پیش تولید، تولید و پس تولید یک سریال جنگی تقریبا پنج برابر کاری که قصه‌اش در زمان حال می‌گذرد، باید زمان صرف شود. برای کسانی که کارشان فیلمسازی است، این میزان زمان گذاشتن، خیلی به صرفه نیست. آنها با خود فکر می‌کنند که می‌توانند به جای یک کار جنگی، پنج سریال روز بسازند. فقط کسانی که دغدغه دفاع مقدس دارند سراغ این فضا می‌روند. روز به روز هم تعداد کسانی که دغدغه‌مند هستند کمتر می‌شود.

نیاز به برنامه‌ریزی طولانی مدت داریم

نکته دیگر این که برای افزایش کیفیت و تعداد آثار دفاع مقدسی باید برنامه‌ریزی طولانی مدت وجود داشته باشد. نیاز به چشم‌اندازی برای پنج سال آینده داریم و باید برای آن از امروز تصمیم بگیریم تا سالی یک سریال جدی دفاع مقدسی داشته باشیم. به دلیل نبود برنامه‌ریزی، وقتی قرار است در چنین فضایی کار ساخته شود، می‌خواهند پنج ماه دیگر آن را روی آنتن بفرستند برای همین یا چنین آثاری ساخته نمی‌شود یا به خاطر شتابزدگی کیفیت اثر پایین می‌آید. در گذشته نسبت به امروز آثار دفاع مقدسی در سینما و تلویزیون بیشتر بود و اگر با همین رویه پیش برویم، از این کمتر هم می‌شود. چون آدم‌ها دیگر دوست ندارند کار سخت انجام دهند. برای مثال در یک روز برای این‌که بخواهید تخلیه خرمشهر را به تصویر بکشید، به ۵۰ ماشین قدیمی و ۳۰۰ هنرور با گریم و لباس قدیمی نیاز دارید.

کار، ساعت ۳ صبح شروع می‌شود و تازه ساعت سه بعدازظهر می‌توانید تصویربرداری را شروع کنید. علاوه‌بر این، در کارهای جنگی شما مدام با نهادهای مختلف درگیر هستید که معمولا همکاری نمی‌کنند و به شما مجوزهای لازم را نمی‌دهند.

این روند دشوار را نسبت به کارهایی که دوربین را در یک آپارتمان می‌گذارند و تصویر می‌گیرند، مقایسه کنید. به همین دلیل برخی کارگردانان و تهیه‌کنندگان می‌گویند چرا باید سختی کار جنگی را به جان بخریم؟ نکته دیگر این‌که جریان قالب در ساخت آثار نمایشی آن هم در این فضا، بدون خلاقیت است چون برخی متولیان این امر نمی‌خواهند زاویه تازه ببینند. می‌خواهند کارهای امتحان شده را تکرار کنند. برخی هم برای دیده شدن یک کار فقط به دنبال محور قرار دادن شخصیت‌های بزرگ هستند. البته کار خوبی است، اما به نظرم گاهی از این شخصیت‌های نامی فقط به عنوان دستاویز استفاده می‌شود. من موافق نیستم که بخواهیم از شهرت و محبوبیت یک شخصیت برای بالا بردن خودمان استفاده کنیم. متاسفانه این نگاه در کارهای دفاع مقدسی باب شده است. وقتی یک شخصیت بزرگ و نامی را محور قرار می‌دهید، ۸۰ درصد راه را رفته‌اید. این درحالی است که سوژه‌های بسیاری وجود دارد که در جنگ و دفاع مقدس، نباید فراموش شوند. آنها باید خود را در قصه‌ها ببینند.

برای تماشای سکانس سخنرانی شهید جهان‌آرا در سریال کیمیا کیوآرکد زیر را اسکن کنید

یادداشت شفاهی

آسیب‌شناسی مجموعه‌های پلیسی و معمایی تلویزیون

وقتی لمپن‌ها به زانو درمی‌آیند

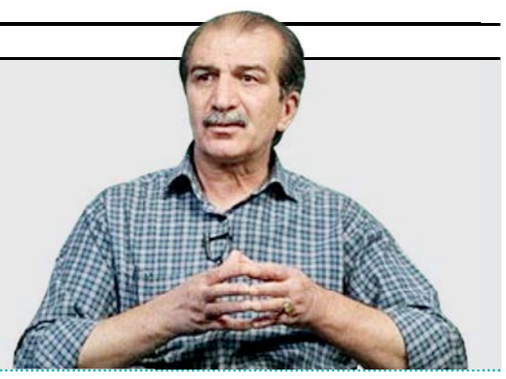

جبار آذین از مدرسان و منتقدان بنام حوزه سینما و تلویزیون است که سابقه مطبوعاتی طولانی دارد و همچنین به تدریس در این حوزه هم اهتمام داشته است. تا به امروز مخاطبان یادداشت‌های بسیاری از این منتقد را در رسانه‌ها مطالعه کرده‌اند و حالا این منتقد در نوشتار پیش‌رو سراغ مجموعه‌های پلیسی رفته که از شبکه‌های مختلف سیما روی آنتن می‌رود. مجموعه‌هایی که اگر گره‌افکنی‌های جذاب داشته باشند و به واقعیت جامعه نزدیک شوند، در دل مخاطب جا باز می‌کنند. آذین ضمن بررسی این موضوع و همچنین اینکه سازندگان سراغ شیوه‌های سنتی و مدرن برای تولید آثار رفته‌اند، نقبی هم به مجموعه تلویزیونی حکم رشد زده که به کارگردانی حسن لفافیان و تهیه‌کنندگی مهدی فرجی- که سال‌ها سابقه مدیریت داشته و چند سالی است به سراغ تهیه‌کنندگی رفته- زده است. تحلیل این منتقد را درباره سریال ذکرشده و دیگر آثار پلیسی و معمایی می‌خوانید.

شاخص‌ترین و پیشروترین‌ها

آثار و مجموعه‌های پلیسی تلویزیونی به دلیل ویژگی‌های مضمونی و ساختاری این نوع تولیدات، مخاطبان فراوانی دارد. تلویزیون در دو دهه اخیر در این زمینه فعال بوده و سریال‌های متعددی به سبک و شیوه‌های سنتی و مدرن تولید کرده که شاخص‌ترین و پیشروترین آثار پلیسی و امنیتی است. در این راستا مجموعه‌های گاندو و هوش سیاه مثال‌زدنی است. در میانه تولیدات سنتی و مدرن پلیسی که یکی به گونه کلاسیک و دیگری به تولیدات جهانی پلیسی نظر دارند، آثاری ساخته شده است که از مختصات هر دو بهره برده‌اند.

بدین معنا که با توجه به مضمون، محتوا، فرهنگ جامعه و مناسبات اجتماعی در ساختار داستانی و هنری از مولفه‌های سنتی و مدرن استفاده کرده‌اند. مجموعه تلویزیونی حکم رشد نمونه‌ای از تولیدات ترکیبی پلیسی است که سوژه‌ها و داستان‌ها و شخصیت‌های مثبت و منفی و خاکستری آن از میان وقایع و واقعیت‌های تلخ و شیرین روز جامعه گزینش شده و به دنیای نمایش و هنر راه یافته است از این منظر حکم رشد جذابیت سریال‌های پلیسی سنتی و مدرن را یک جا دارد و کاراکترهای خیر و شر آن برای مردم آشنا و ملموس هستند.

لشکری از اشرار و زورگیران

مهدی فرجی، تهیه‌کننده این بار با لشکری از اشرار، زورگیران، شرخرها، مالخرها و اوباش از دنیای تبهکاران، حوادث و ماجراهای تند و خشن، کوشیده با لطافت به نیکی‌های زندگی خانوادگی و فردی هم بپردازد و به میان مخاطبان سیما و دوستداران آثار پلیسی رفته است. اگر بینندگان در این سریال به دلیل پرداختن به لمپن‌ها و اشرار و شرارت‌ها با حوادث تلخ و تند روبه‌رو شدند، نگران و هراسناک نباشند؛ چراکه فرجی به کمک نویسندگان سریال و کارگردانی پرتحرک حسن لفافیان با یک ارتش از پلیس‌های نیک از پس اشرار بر می‌آید. همچنین بینندگان هم می‌توانند شاهد کشاکش پلیس و خلافکاران باشند و خیال‌شان راحت باشد که نیروهای خیر بر شر پیروز می‌شود. در مجموع سریال تلویزیونی حکم رشد خوب نوشته و ساخته شده است. به شخصیت‌پردازی منفی، مثبت و بازی‌های خوب در شکل‌دهی ساختار هنری سریال توجه شده است. البته نکته مهم این است که در آثار پلیسی باید سازندگان مراقب باشند و از صحنه‌های خشن و بدآموزی پرهیز کنند، زیرا مخاطبان تلویزیون از رده‌های سنی متفاوت هستند. بنابراین باید از صحنه‌های خشن، دیالوگ‌ها و تیپ‌های خیلی خشن جلوگیری کرد.

بهره برده از ترفندهای نمایشی

البته ما در سریال حکم رشد، شاهد برخی صحنه‌های نازیبا و چاقوکشی شخصیت‌های منفی هستیم. با این‌که این مسائل غیر واقعی نیست ولی در دنیای نمایش تلویزیون ترفندهای نمایشی و غیر مستقیم هستند که می‌توان بهره برد تا سبب ترویج لمپنیسم نشود. پرهیز از رواج لمپنیسم، لطمه به فرهنگ مردم، بدآموزی و اشاعه خشونت است. در مجموع «حکم رشد» درکل خوب نوشته و ساخته شده است و از سریال‌های سطحی، ضعیف و کلیشه‌ای پلیسی تلویزیون، یک سر و گردن بالاتر است. البته نمی‌توان از امتیازات مجموعه تلویزیونی حکم رشد چشم‌پوشی کرد. زیرا فیلمنامه با طراحی و چینش حساب شده در بطن و حاشیه یک داستان اجتماعی و خانوادگی را در قالب مجموعه پلیسی را تعریف می‌کند و ما در این سریال شاهد شخصیت‌های متفاوت در قصه هستیم که هرکدام خرده داستان‌های خودشان را دارند و به مسیر قصه کمک کرده است.

برای شنیدن بخشی از نظرات جبار آذین (منتقد)، کیوآرکد زیر را اسکن کنید